

Αρ. Φακ. : Α.Π. 1922/2018

**Έκθεση Επιτρόπου Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αναφορικά
με τον χειρισμό αίτησης για απόκτηση της κυπριακής υπηκοότητας που
υπέβαλε σύζυγος κύπριου πολίτη**

Ερευνών Λειτουργός: Γιώργος Κακότας

Λευκωσία, 24 Σεπτεμβρίου, 2019

Περιγραφή Παραπόνου

- [1] Ο κ. Ε. Μ., κύπριος πολίτης, υπέβαλε με επιστολή του ημερομηνίας 29 Νοεμβρίου 2018, παράπονο κατά του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης (ΤΑΠΜ).

Το παράπονο αφορούσε την απόρριψη της αίτησης της συζύγου του, κ. V. F. (ARC: ...) για απόκτηση της κυπριακής υπηκοότητας με τη διαδικασία της «εγγραφής», λόγω του γάμου της με κύπριο με πολίτη.

- [2] Στο παράπονο, ο κ. Μ. αναφέρει συγκεκριμένα τα ακόλουθα:

- Επαναπατρίσθηκε στην Κύπρο από την Τανζανία πριν από 15 περίπου χρόνια, επειδή έχει κυπριακή καταγωγή από την μητέρα του (Α. Μ.), οποία απεβίωσε το 2013.
- Η σύζυγός του, η οποία είναι υπήκοος Φιλιππινών, διαμένει και εργάζεται στην Κύπρο τα τελευταία 8 χρόνια.
- Από το γάμο τους απέκτησαν ένα παιδί, το οποίο είναι σήμερα ηλικίας 6 ετών και φοιτά στο δημοτικό σχολείο.
- Η σύζυγός του υπέβαλε αίτηση για απόκτηση της κυπριακής υπηκοότητας με «εγγραφή», στη βάση του γάμου της με τον ίδιο. Ωστόσο, η αίτηση απορρίφθηκε τον Σεπτέμβριο του 2018 στη βάση της 4^{ης} επιφύλαξης του άρθρου 110(2) της αρχείου πληθυσμού νομοθεσίας, η οποία ορίζει ότι πρόσωπο που απέκτησε την κυπριακή υπηκοότητα δυνάμει εγγραφής, δεν μπορεί να μεταφέρει το δικαίωμα εγγραφής ως κύπριος πολίτης σε σύζυγο. (Βλ. παρ. [8] της Έκθεσης)
- Πράγματι, ο ίδιος απέκτησε την κυπριακή υπηκοότητα μέσω εγγραφής από την προηγούμενη σύζυγό του. Σε κάθε περίπτωση, όμως, θα δικαιούταν να αποκτήσει την κυπριακή υπηκοότητα και λόγω της κυπριακής καταγωγής της μητέρας του.
- Όταν υπέβαλλε την αίτηση, καταβάλλοντας μάλιστα και το σχετικό τέλος των €300, **δεν ενημερώθηκε από το ΤΑΠΜ** ότι η σύζυγός του δεν δικαιούταν να αποκτήσει την κυπριακή υπηκοότητα με εγγραφή λόγω γάμου, (επειδή κι ο ίδιος είχε αποκτήσει την υπηκοότητα με την ίδια διαδικασία). Αν ενημερωνόταν σωστά, και έγκαιρα, θα υπέβαλλε πρώτα δική του αίτηση, για να αποκτούσε την κυπριακή υπηκοότητα δυνάμει καταγωγής ή δυνάμει πολιτογράφησης (αφού, πλέον, ζει στην Κύπρο πολλά χρόνια), και ακολούθως αυτή της συζύγου του.

- Αισθάνεται αδικημένος από την απόρριψη της αίτησης της συζύγου του, επειδή, όλα τα χρόνια που διαμένει στην Κύπρο, εργάζεται, πληρώνει κοινωνικές ασφαλίσσεις και γενικά εκπληρώνει όλες του τις υποχρεώσεις ως κύπριος πολίτης.

Θέσεις εμπλεκόμενης υπηρεσίας

- [3] Για την απόρριψη της αίτησης, το Υπουργείο Εσωτερικών είχε ενημερώσει την κ. V. F. με σχετική επιστολή, εκ μέρους του Γενικού Διευθυντή, ημερ. 5 Σεπτεμβρίου 2018. Με την εν λόγω επιστολή, το Υπουργείο ενημέρωσε ακόμη την κ. F., ότι:

«(Με) βάση τα στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, είναι αδύνατο να σας χορηγηθεί η Κυπριακή υπηκοότητα αφού δεν πληρούνται οι διατάξεις του Άρθρου 110(2) του Νόμου 141(I)/2002. Δηλαδή σύμφωνα με την 4^η επιφύλαξη του πιο πάνω άρθρου, πρόσωπο το οποίο απέκτησε την κυπριακή υπηκοότητα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου (δηλαδή δυνάμει εγγραφής) δεν δύναται να μεταφέρει το δικαίωμα εγγραφής ως κύπριου πολίτη σε επόμενο αλλοδαπό ή αλλοδαπή σύζυγο.

- [4] Στα πλαίσια διερεύνησης της υπόθεσης, με επιστολή μας ημερομηνίας 14 Δεκεμβρίου 2019 ενημερώσαμε για το παράπονο τον Αν. Διευθυντή του ΤΑΠΜ και τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, και ζητήσαμε τα σχόλια και τις απόψεις τους σε σχέση με όσα υποστήριξε ο παραπονούμενος.

Μετά και την αποστολή δύο υπενθυμητικών επιστολών¹, λάβαμε απαντητική επιστολή από τον Αν. Διευθυντή του ΤΑΠΜ, ημερομηνίας 9 Ιουλίου 2019, με την οποία μας πληροφόρησε για τα ακόλουθα:

«... η εν λόγω αίτηση .. (της κ. V. F.).. έχει απορριφθεί σύμφωνα με την 4η επιφύλαξη του άρθρου 110(2) το Νόμου Ν. 141(I)/2002.

Επιπρόσθετα, μετά από σχετική τηλεφωνική επικοινωνία του Τμήματος με τον κ. Μαμμάκο αναφέρθηκε ότι η αιτήτρια θα μπορούσε να προχωρήσει με την υποβολή αίτησης για πολιτογράφηση (άρθρο 111 του Ν. 141(I)/2002) η οποία θα εξεταστεί με προτεραιότητα.»

Στην απαντητική επιστολή δεν γίνεται καμία αναφορά στις θέσεις του παραπονούμενου που αφορούσαν τη μη έγκαιρη ενημέρωση/καθοδήγησή του για μη υποβολή της αίτησης.

¹ Υπενθυμητικές επιστολές με ημερομηνίες 1/3/2019 και 27/5/2019

Νομικό Πλαίσιο

- [5] Τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται για την απόκτηση της ιδιότητας του κύπριου πολίτη καθορίζονται στα άρθρα 108 μέχρι 111 του περί Αρχείου Πληθυσμού Νόμου του 2002 (Ν.141(Ι)/2002), ως ο νόμος τροποποιήθηκε.
- Σύμφωνα με την νομοθεσία, υπήκοοι τρίτων χωρών που δεν έχουν κυπριακή καταγωγή, (όπως η κ. V. F.) μπορούν να υποβάλουν αίτηση για απόκτηση της Κυπριακής ιθαγένειας, είτε δυνάμει πολιτογράφησης, είτε, σε περίπτωση που είναι σύζυγοι κυπρίων πολιτών, δυνάμει εγγραφής.
- [6] Σύμφωνα με το άρθρο 111 του περί Αρχείου Πληθυσμού Νόμου η Κυπριακή ιθαγένεια δύναται να παραχωρείται **δυνάμει «Πολιτογράφησης»** σε οποιοδήποτε αλλοδαπό, ο οποίος ικανοποιεί τον Υπουργό Εσωτερικών ότι κατέχει συγκεκριμένα προσόντα. Τα προσόντα αυτά καθορίζονται σε σχετικό Πίνακα στο παράρτημα του Νόμου στον οποίο προνοείται ότι ο αιτητής πρέπει να έχει συμπληρώσει, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, 7 χρόνια νόμιμης διαμονής στην Κύπρο, να είναι : «καλού χαρακτήρα» και να «έχει πρόθεση, σε περίπτωση χορήγησης σ' αυτόν πιστοποιητικού (πολιτογράφησης)... να διαμένει στη Δημοκρατία...».²
- [7] Την απόκτηση της κυπριακής ιθαγένεια **δυνάμει «Εγγραφής»** από πρόσωπα που είναι **σύζυγοι κυπρίων πολιτών** προβλέπει το Άρθρο 110(2) του Νόμου 141(Ι)/2002.

² ΤΡΙΤΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ (Άρθρο 111) - ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΓΙΑ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΗ : «1.τα προσόντα για πολιτογράφηση αλλοδαπού που αιτείται τέτοια πολιτογράφηση, είναι τα ακόλουθα:
(α) Διαμονή στη Δημοκρατία για όλο το χρονικό διάστημα των αμέσως προηγούμενων 12 μηνών από την ημερομηνία της αίτησης, και
(β) κατά τη διάρκεια των αμέσως προηγούμενων από το πιο πάνω αναφερόμενο δωδεκάμηνο χρονικό διάστημα επτά ετών, είτε διέμενε στη Δημοκρατία, είτε διετέλεσε στη δημόσια υπηρεσία της Δημοκρατίας, είτε μερικώς το ένα και μερικώς το άλλο, για χρονικά διαστήματα που αθροισμένα να μην είναι λιγότερα των τεσσάρων ετών: Νοείται ότι οι φοιτητές, επισκέπτες και αυτοεργοδοτούμενοι, καθώς και οι αθλητές, προπονητές, τεχνικοί αθλημάτων, οικιακοί βοηθοί, νοσοκόμοι και οι εργαζόμενοι σε Κύπριους ή ξένους εργοδότες ή σε υπεράκτιες εταιρείες, που διαμένουν στη Δημοκρατία αποκλειστικά με σκοπό την εργασία, όπως επίσης και οι σύζυγοι, τα τέκνα ή άλλα εξαρτώμενά τους πρόσωπα, πρέπει, κατά τη διάρκεια των αμέσως προηγούμενων τουλάχιστον επτά ετών να συγκεντρώνουν συνολική διαμονή στη Δημοκρατία τουλάχιστον επτά ετών, από την οποία το ένα έτος αμέσως πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους η διαμονή του να είναι συνεχής,
(γ) είναι καλού χαρακτήρα, και
(δ) έχει πρόθεση σε περίπτωση χορήγησης σ' αυτόν πιστοποιητικού—
(i) να διαμένει στη Δημοκρατία,
(ii) να εισέλθει ή να εξακολουθήσει να διατελεί στη δημόσια υπηρεσία της Δημοκρατίας ή υπηρεσία σε διεθνή οργανισμό του οποίου η Δημοκρατία είναι μέλος ή υπηρεσία σε οποιοδήποτε σύνδεσμο, εταιρεία ή σώμα που ιδρύθηκε στη Δημοκρατία.

Συγκεκριμένα, στις γενικές διατάξεις του εν λόγω άρθρου, προβλέπεται ότι: πρόσωπο που είναι σύζυγος (ή χήρος) κύπριου πολίτη, μπορεί να εγγραφεί ως πολίτης της Δημοκρατίας, εφόσον διαμένει με τον/τη σύζυγό του στην Κύπρο για διάστημα τουλάχιστο τριών χρόνων, είναι «καλού χαρακτήρα», και, έχει πρόθεση να συνεχίσει να διαμένει στην Κύπρο και μετά την εγγραφή του/της ως πολίτη της Δημοκρατίας.³

[8] Ωστόσο, για σκοπούς εφαρμογής των πιο πάνω διατάξεων, στο Άρθρο 110(2) καθορίζονται οι ακόλουθες τέσσερις επιφυλάξεις:

«*Νοείται ότι (1^η επιφύλαξη) ο Υπουργός μπορεί, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές συνθήκες οποιασδήποτε συγκεκριμένης περίπτωσης, να μεριμνήσει για τη συντέλεση της εγγραφής δυνάμει του παρόντος εδαφίου, έστω και αν ο/η σύζυγος είχε διαμείνει με τη/το σύζυγο του/της στην Κύπρο για χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών χρόνων, αλλά όχι μικρότερο των δύο χρόνων*

Νοείται περαιτέρω ότι (2η επιφύλαξη) οι διατάξεις του παρόντος εδαφίου δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που ο αλλοδαπός εισέρχεται ή παραμένει παράνομα στη Δημοκρατία:

Νοείται έτι περαιτέρω ότι (3η επιφύλαξη), ο Υπουργός δύναται να εξαιρέσει από την εφαρμογή των διατάξεων της πιο πάνω επιφύλαξης αλλοδαπό/ή σύζυγο Κύπριου πολίτη που παρέμενε παράνομα στις ελεγχόμενες από τη Δημοκρατία περιοχές:

*Νοείται έτι έτι περαιτέρω ότι (4η επιφύλαξη), **πρόσωπο που απέκτησε την κυπριακή υπηκοότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν δύναται να μεταφέρει το δικαίωμα εγγραφής ως Κυπρίου πολίτη σε τέκνο του που δεν είναι τέκνο του/της συζύγου ή σε επόμενο αλλοδαπό ή αλλοδαπή σύζυγο**, ανάλογα με την περίπτωση.»*

³ Άρθρο 110 (2): « ο Υπουργός μπορεί, όταν υποβληθεί αίτηση κατά τον καθορισμένο τρόπο και δοθεί διαβεβαίωση πίστωσης στη Δημοκρατία, να μεριμνήσει για την εγγραφή ως πολίτη της Δημοκρατίας, οιοδήποτε προσώπου, που είναι ενήλικο και πλήρους ικανότητας πρόσωπο και που ικανοποιεί τον Υπουργό ότι-

(α) Είναι ο/η σύζυγος ή ο χήρος ή η χήρα πολίτη της Δημοκρατίας ή, ήταν ο/η σύζυγος προσώπου το οποίο, αν δεν είχε αποβιώσει, θα είχε καταστεί ή θα είχε δικαίωμα να καταστεί πολίτης της Δημοκρατίας·

(β) διαμένει με το/τη σύζυγο του στην Κύπρο για χρονικό διάστημα όχι μικρότερο των τριών χρόνων

(γ) είναι καλού χαρακτήρα· και

(δ) προτίθεται να εξακολουθήσει να διαμένει στη Δημοκρατία και μετά την εγγραφή του ως πολίτη της Δημοκρατίας:

Σημειώνω ότι η προαναφερθείσα 4^η επιφύλαξη στην εφαρμογή του Άρθρου 110(2) του Νόμου, υιοθετήθηκε με τροποποίηση της Νομοθεσίας⁴ που τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2017.

- [9] Τα τέλη υποβολής αιτήσεων για απόκτηση της κυπριακής ιθαγένειας προβλέπονται στον Πρώτο Πίνακα του παρατήματος του Νόμου 141(I)/2002 και, για τις πιο πάνω διαδικασίες προβλέπουν:
- Για κανονική *Πολιτογράφηση* δυνάμει του Άρθρου 111 (Αίτηση M127), τέλος υποβολής αίτησης €500 και τέλος έκδοσης *Πιστοποιητικού Πολιτογράφησης* άλλα €500.
 - Για *Έγγραφη* δυνάμει του Άρθρου 110(2) (Αίτηση M125) μόνο τέλος υποβολής €300.
- [10] Σύμφωνα με την περί διοικητικού δικαίου νομοθεσία **οι αρχές της χρηστής διοίκησης** επιβάλλουν στα διοικητικά όργανα, όταν ενεργούν στα πλαίσια της διακριτικής τους εξουσίας, να ενεργούν σύμφωνα με το περί δικαίου αίσθημα, ώστε να αποφεύγονται λύσεις που είναι ανεπιεικείς και άδικες για τον πολίτη⁵. Από τη γενική αρχή της χρηστής διοίκησης εκπηγάζει και η **αρχή της καλής πίστης** η οποία δεν επιτρέπει στη Διοίκηση να ενεργεί κατά τρόπο ασυνεπή, αντιφατικό ή κακόπιστο ώστε να εξαπατά και να ταλαιπωρεί χωρίς λόγο τον πολίτη⁶ και να προσβάλλει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του προς αυτήν.⁷

Γενικές Διαπιστώσεις (για τον χειρισμό από το ΤΑΠΜ των αιτήσεων για απόκτηση της κυπριακής υπηκοότητας)

- [11] Τα τελευταία χρόνια έχουν υποβληθεί το Γραφείο πολλά παράπονα που αφορούσαν τον χειρισμό από το ΤΑΠΜ αιτήσεων για απόκτηση της κυπριακής υπηκοότητας. Στα πλαίσια διερεύνησης των παραπόνων έχουμε διαπιστώσει την ύπαρξη συστημικών αδυναμιών και προβληματικών παραμέτρων στις διαδικασίες εξέτασης των αιτήσεων.
- [12] Μεταξύ άλλων, από τη διαχρονική διερεύνηση του θέματος, έχουμε διαπιστώσει τα ακόλουθα:
1. Στο επίκεντρο των παθογενειών του πλαισίου παραχώρησης της ιθαγένειας είναι οι υπέρμετρες, **και συχνά πολύχρονες**, καθυστερήσεις

⁴ Ο περί Αρχείου Πληθυσμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 2017 (Ν. 168(I)/2017)

⁵ Άρθρο 50 του Νόμου Ν.59(I)/1999

⁶ Άρθρο 51(1) του Νόμου Ν.59(I)/1999

⁷ Απόφαση Ολομέλειας Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Υπόθεση με αρ. 903, ημερ. 28/2/92

που παρατηρούνται για ολοκλήρωση εξέτασης των αιτήσεων για πολιτογράφηση (τύπου M127) ή εγγραφή συζύγων κυπρίων πολιτών (τύπου M125)⁸. Παρόλο που, το τελευταίο διάστημα, το Υπουργείο Εσωτερικών έχει προβεί σε συγκεκριμένες ενέργειες με σκοπό την προώθηση και ολοκλήρωση των πολλών συσσωρευμένων αιτήσεων αυτών των τύπων,⁹ ο χρόνος ολοκλήρωσης της εξέτασής τους εξακολουθεί, στις περισσότερες περιπτώσεις, να διαρκεί μερικά χρόνια και, ενίοτε, να υπερβαίνει ακόμη και τις απαιτούμενες από τη νομοθεσία προϋποθέσεις διαμονής για δικαίωμα υποβολής των αιτήσεων (δηλαδή, τα 3 χρόνια για υποβολή αίτησης M125 και τα 5 ή 7, ανάλογα με την περίπτωση, για υποβολή αίτησης M127).

2. Ο χρόνος εξέτασης μιας αίτησης από τον αρμόδιο Λειτουργό, από τη στιγμή που την επιλαμβάνεται και αρχίζει να την εξετάζει, (σε περιπτώσεις που η αίτηση δεν παρουσιάζει ιδιαίτερα προβλήματα), υπολογίζεται σε μερικούς μήνες. Οι μεγάλες καθυστερήσεις οφείλονται στο ότι οι πολλές υποβληθείσες αιτήσεις, αργούν πάρα πολύ να ανατεθούν σε αρμόδιο Λειτουργό για εξέταση.
3. Κατά την παραλαβή των αιτήσεων για υπηκοότητα, δεν γίνεται οποιοσδήποτε προκαταρκτικός έλεγχος για το κατά πόσο ο αιτητής πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις για υποβολή της αίτησης. Συνακόλουθα, σε αρκετές περιπτώσεις απορρίπτονται αιτήσεις, χρόνια μετά την υποβολή τους, και όταν αρχίζει τελικά η εξέτασή τους, επειδή διαπιστώνεται ότι η αίτηση υποβλήθηκε πρόωρα (πριν την εκπλήρωση δηλαδή των προϋποθέσεων διαμονής) ή ότι δεν υποβλήθηκε ο ορθός, υπό τις περιστάσεις, τύπος αίτησης.
4. Στα πλαίσια διερεύνησης παραπόνων αυτής της φύσης, το θέμα της μη έγκαιρης ενημέρωσης των αιτητών, για μη εκπλήρωση από μέρους τους των τυπικών προσόντων/προϋποθέσεων που καθορίζει, είναι ένα ζήτημα το οποίο τέθηκε από αρκετούς παραπονούμενους.

Συμπεράσματα - Εισηγήσεις

- [13] Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο παράπονο, ο κ. Μ., έστω κι αν έχει κυπριακή καταγωγή από τη μητέρα του, απέκτησε την κυπριακή υπηκοότητα μέσω εγγραφής από την προηγούμενη σύζυγό του. Ενόψει τούτου, και υπό το φως των όσων προνοεί η 4η επιφύλαξη του άρθρου 110(2) το Νόμου Ν. 141(Ι)/2002,

⁹ Στα πλαίσια μάλιστα αυτά, είχε αποφασισθεί η ενίσχυση του προσωπικού του Τομέα Ιθαγενειών στο ΤΑΠΜ και η εφαρμογή, για κάποιο χρονικό διάστημα, συστήματος υπερωριακής εργασίας.

η απόρριψη της αίτησης της συζύγου του, για να αποκτήσει την κυπριακή υπηκοότητα με εγγραφή στη βάση του γάμου της με τον ίδιο, ήταν, σύννομη.

- [14] Ωστόσο, το παράπονο του κ. Μ. επικεντρώνεται στο ότι, κατά την υποβολή της αίτησης, δεν ενημερώθηκε από την αρμόδια αρχή ότι με κάποιο τρόπο, λόγω των δικών του προσωπικών περιστάσεων, η σύζυγός του δεν δικαιούταν να αποκτήσει την κυπριακή υπηκοότητα με εγγραφή λόγω γάμου.

Θεωρώ ότι η δυσαρέσκεια που νιώθει ο παραπονούμενος είναι, υπό τις περιστάσεις εύλογη. Οι τυπικές προϋποθέσεις του Νόμου και το γεγονός ότι η σύζυγός του δεν είχε δικαίωμα να αποκτήσει την κυπριακή υπηκοότητα με εγγραφή στη βάση του άρθρου 110(2) του Νόμου, θα μπορούσαν να τεθούν υπόψη του **έστω με κάποιο ενημερωτικό έντυπο** πριν την υποβολή της αίτησης, ώστε να μην την υποβάλει και να καταβάλει, αχρείαστα, το σχετικό τέλος των €300.

- [15] Όπως προαναφέρεται, το θέμα **της μη έγκαιρης ενημέρωσης των αιτητών**, για μη εκπλήρωση από μέρους τους τυπικών προσόντων/προϋποθέσεων που καθορίζει, ο Νόμος, έχει τεθεί και από άλλους πολίτες στο Γραφείο μου.

Οι μεγάλες καθυστερήσεις στην εξέταση γενικά των αιτήσεων για υπηκοότητα, σε συνάρτηση με τα ιδιαίτερα ψηλά τέλη για υποβολή (νέας) αίτησης, καθιστούν, αναγκαία τη ρύθμιση του συγκεκριμένου ζητήματος, κατά τρόπο που να συνάδει με τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της καλής πίστης.

- [16] Η δυσαρέσκεια που νιώθουν οι επηρεαζόμενες οικογένειες, αποτυπώνεται στον αριθμό των σχετικών παραπόνων που έχουν υποβληθεί τα τελευταία χρόνια στο Γραφείο μου, και αυτό είναι κάτι που θα πρέπει να προβληματίσει την αρμόδια αρχή.

Εισηγήσεις

- [17] Στη βάση όλων των πιο πάνω εισηγούμαι όπως, το Υπουργείο Εσωτερικών και το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευση:

- Καθοδηγήσουν και βοηθήσουν τη σύζυγο του παραπονούμενου ώστε να υποβάλει νέα αίτηση με τη διαδικασία της πολιτογράφησης, την οποία να εξετάσουν άμεσα. Στα πλαίσια αυτά, και ενόψει του ότι ήδη πληρώθηκε από την οικογένεια τέλος για εξέταση της προηγούμενης αίτησης, **να διερευνήσουν το κατά πόσο είναι δυνατή, στα πλαίσια του Νόμου**, και της διακριτικής ευχέρειας που δίδει ο Νόμος, η υποβολή της νέας αίτησης από την εκ νέου καταβολή οποιονδήποτε τελών ή μειωμένων τελών.

- Μεριμνήσουν ώστε να εγκαθιδρυθούν εκείνες οι διοικητικές ρυθμίσεις και διευθετήσεις, οι οποίες να διασφαλίζουν ότι, τα πρόσωπα που επιθυμούν να υποβάλουν αιτήσεις για κυπριακή υπηκοότητα (ειδικότερα εκείνοι που είναι σύζυγοι κυπρίων πολιτών και υποβάλλουν αιτήσεις για εγγραφή), **ενημερώνονται έγκαιρα για τις βασικές προϋποθέσεις της νομοθεσίας, ώστε να αποφεύγεται η υποβολή αιτήσεων που έκδηλα δεν πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές. Η ετοιμασία σχετικού ενημερωτικού έντυπου, το οποίο να δίδεται στους αιτητές πριν την υποβολή της αίτησης, θα ήταν, ενδεχομένως, ιδιαίτερα χρήσιμο.**
- Αναθεωρήσουν και, ενδεχομένως, επανακαθορίσουν τα απαιτούμενα τέλη για υποβολή αιτήσεων για υπηκοότητα, για άτομα τα οποία αναγκάζονται να υποβάλουν **νέες αιτήσεις** με διαφορετικές διαδικασίες.

[18] Υποβάλλω την παρούσα Έκθεση στον Υπουργό Εσωτερικών και στον Αναπληρωτή Διευθυντή του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, για σκοπούς προβληματισμού και εφαρμογής των πιο πάνω εισηγήσεών μου.

Μαρία Στυλιανού-Λοττίδη
Επίτροπος Διοικήσεως και Προστασίας
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Γ.Κακ./